گزارش

تله‌روایت‌ها؟!

ادامه از صفحه ۲

قدری سؤالم طولانی خواهد بود، اما مجبورم مسئله را کالبدشکافی کنم و روی دو طیف مخالف و موافق مذاکره که به گفته شما در گوش دونالد ترامپ زمزمه می‌کنند، تمرکز کنیم و از لایه عمیق‌تری به مسئله بپردازیم. اکنون جی دی ونس (معاون اول)، پیت هگست (وزیر دفاع)، استیو ویتکاف (مشاور و نماینده ترامپ)، تولسی گابارد، (مدیر اطلاعات ملی آمریکا) با حلقه بیرونی دولت مانند مارجوری تیلور گرینف (سناتور)، تاکر کارلسون (مجری)، چارلی کرک (پادکستر)، رایان کاستلو (مدیر برنامه‌ریزی سیاسی مؤسسه ناپاک)، عملا موافق مذاکره هستند. در سوی دیگر مارکو روبیو (وزیر امور خارجه)، استیون میلر (مشاور ارشد ترامپ) و جان ردکلیف (رئیس سی‌آی‌ای) با پشتوانه چهره‌های جمهوری‌خواه کنگره از لیندسی گراهام تا تام کاتن، تد کروز، کیتی بریت، جان فترمن (سناتور دموکرات) و مارک دوبوویتز (مدیرعامل بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها) در جرگه مخالفان مذاکره با ایران هستند. اما این‌گونه به موضوع ورود کنیم که به نظر می‌رسد اکنون مشکل دونالد ترامپ، شکاف بین مخالفان و موافقان مذاکره و حتی مخالفت طیف جمهوری‌خواه با ترامپ نیست، بلکه آن‌گونه که ترامپ جونیور (پسر ترامپ)، عنوان کرده، مخالفت و دعوای اصلی پدرش با نئوکان‌هاست. بااین‌حال در روزهای اخیر شاهد خروج ناو هواپیمابر «هری ترومن» از خاورمیانه و جایگزینی بمب‌افکن‌های پیشرفته بی-۲ با بی-۵۲ در پایگاه دیگو گارسیا هستیم. تحولاتی که پس از آتش‌بس میان آمریکا و انصارالله یمن و در سایه تداوم مذاکرات تا آستانه دور ششم، نشانه‌هایی از کاهش تنش‌های نظامی در منطقه را به نمایش می‌گذارد. ضمنا رسانه‌های تلویزیونی عبری‌زبان گزارش داده‌اند که ترامپ به برنامه‌ریزی‌های نظامی و اطلاعاتی ارتش و نهادهای فدرال ایالات متحده درخصوص همکاری مشترک با اسرائیل با هدف حمله علیه تأسیسات هسته‌ای ایران پایان داده است. اما به باور شما این معادلات جدید به معنای عقب‌نشینی واقعی آمریکا از سیاست‌های تقابلی خود در خاورمیانه است یا صرفا تغییر تاکتیکی برای مدیریت فشارها؟

به باور من بعد از جنگ تعرفه‌ای فعلا گزینه نظامی به معنای حمله آمریکا به ایران کم‌رنگ شده است. اما نباید صرفا روی درگیری مستقیم آمریکا با ایران محدود شویم. بلکه این امکان وجود دارد که در یک سناریوی دیگر، آمریکا اجازه حمله اسرائیل به ایران را بدهد. ضمنا امکان دارد مسئله صرفا درگیری یا حمله نظامی و بمباران تأسیسات هسته‌ای و نظامی ایران نباشد. شما فراموش نکنید که تحرکات مداوم دیوید بارنیا، رئیس موساد به واشنگتن و دیدار مکررش با ویتکاف و همچنین ردکلیف، رئیس سی‌آی‌ای بسیار محل تأمل است. من به‌تازگی در مصاحبه با نیوزویک هم به این موضوع اشاره کردم که یک نوع هماهنگی بین ردکلیف و بارنیا در حال شکل‌گیری است. این هماهنگی بعد از انتشار یک خبر در اواسط ماه آوریل توسط نیویورک‌تایمز بود که خبر داد دولت ترامپ برنامه نظامی علیه ایران را کنار گذاشته است. همان موقع عنوان شد که ردکلیف، هفتم آوریل به اسرائیل سفر کرده که هدفش، بررسی نحوه حمایت آمریکا از اقدامات مخفی اطلاعاتی اسرائیل در ایران بوده است. من همان موقع پیش‌بینی کردم که امکان دارد یک واقعه امنیتی بزرگ در ایران روی دهد. بنابراین به جای اینکه تمرکز صرف خود را روی موضوع جنگ و نئوکان‌ها بگذاریم، باید بیشتر به گزاره‌هایی مانند عملیات‌های اطلاعاتی و امنیتی توجه شود؛ یعنی باید بیشتر روی حوزه خاکستری تمرکز کنیم. تجربه ادوار پیشین هم این موضوع را برای آمریکا و اسرائیل ثابت کرده است. همان‌گونه که گفتید دعوای ترامپ با نئوکان‌هاست، اما این دعوا به معنای کنارگذاشتن گزینه جنگ نیست و کنارگذاشتن جنگ هم به معنای کناررفتن خصومت نیست. هزار گزینه، سناریو و گزاره احتمالی در همین حوزه خاکستری و در حدفاصل «جنگ» تا «خصومت» وجود دارد؛ از اعمال سیاست فشار حداکثری و تشدید حلقه تحریم‌ها تا چراغ سبز پشت پرده واشنگتن به تل‌آویو برای اقدامات خرابکارانه و ترور با حمایت اطلاعاتی و امنیتی خود آمریکایی‌ها؛ اینجاست که شاید یک درگیری نیابتی شکل بگیرد. به این معنا که اسرائیل به عنوان سگ هار آمریکا بخواهد برای ایران مزاحمتی ایجاد کند.

و برای پرسش نهایی؛ قرار است گزارش درخواستی تروئیکای اروپایی توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منتشر شود. هرچند تا لحظه گفت‌وگو با شما این متن منتشر نشده است، اما به نظر می‌رسد نباید خیلی امیدوار بود گروسی و آژانس متن مثبتی در قبال فعالیت‌های هسته‌ای ایران منتشر کنند. اگر آن‌گونه که گفته می‌شود این گزارش مبنای تلاش پاریس، برلین و لندن برای فعال‌کردن مکانیسم ماشه باشد، فضا چگونه قابل تحلیل است؟

به نظر من اکنون معادلات ما با اروپا و همچنین مبحث مکانیسم ماشه به یک وضعیت پیچیده و بغرنج رسیده و در این فاصله کوتاه تا نشست فصل شورای حکام، قانع‌کردن سه کشور اروپایی عضو برجام از سوی تهران کار بسیار سختی است.

حتی سخت‌تر از قانع‌کردن آمریکایی‌ها؟

حتی سخت‌تر از قانع‌کردن آمریکایی‌هاست.

سؤالم آخرم را پرسیدم، اما باید یادآور شد که طیفی از ناظران معتقدند با حصول توافق بین تهران و واشنگتن، ترامپ توان مدیریت لندن، پاریس و برلین را دارد. باور شما غیر از این است؟

من چنین برداشتی ندارم.

یعنی ترامپ حریف فردریش مرتس، کی‌یر استارمر و امانوئل مکرون نمی‌شود؟

به هر حال لندن، پاریس، برلین و در کل اروپایی‌ها اکنون درخصوص مسئله جنگ اوکراین با ما شکاف عمیقی دارند. موضوعات متعدد دیگری هم در این بین مطرح است و مضاف بر همه اینها، موضوع پرونده هسته‌ای هم وجود دارد. بنابریان برخلاف نظرات برخی تحلیلگران و گزارش‌های رسانه‌ای واقعا به نظرم حتی گزینه‌هایی مانند فردریش مرتس، صدراعظم آلمان و کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر انگلیس گزینه‌های راحتی برای دونالد ترامپ در جهت کنترل آنها نیست، چه برسد به امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه که گزینه بسیار سختی است تا حرف‌شنوی و تبعیتی از ترامپ داشته باشد.

می‌شد با اروپا به اینجا نرسیم؟

من معتقدم در این فاصله زمانی می‌توانستیم به طُرُقی با انجام مذاکرات، روابط را با اروپا بهبود ببخشیم. از یک سال قبل می‌توانستیم اقناع اروپایی‌ها را داشته باشیم. اما متأسفانه سیاست ما همیشه یک سیاست دقیقه ۹۰ بوده است. واقعا من نمی‌دانم در پشت پرده روابط ما با اروپا در این مدت چه روی داد. باید از خود مقامات بپرسید که در این یک سال و چند دور مذاکره با اروپا چه کردند؟ چقدر مذاکرات جدی بود و چقدر برنامه و اهتمام داشتند برای گفت‌وگو با اروپایی‌ها؟ چقدر مذاکرات پیش رفته و اصلا مذاکرات پیش رفته یا نرفته است؟! من تنها چیزی که الان می‌بینم این است که وضعیت ما با همه طرف‌ها یک وضعیت پیچیده، بغرنج و برزخی است؛ چه با اروپا، چه با آمریکا و چه با آژانس و من فکر نمی‌کنم که بتوانیم از طریق آمریکا موفق به کنترل تروئیکای اروپایی برای فعال‌نکردن مکانیسم ماشه شویم؛ مگر اینکه سازوکاری روی دهد که اروپایی‌ها به میز مذاکره ملحق شوند.

می‌شود؟

این موضوع محل بحث است.

چون به نظر من دونالد ترامپ اجازه آن را نمی‌دهد که طرف سومی به مذاکرات ایران و آمریکا وارد شود. ترامپ می‌خواهد فقط خودش با تهران بر سر برنامه هسته‌ای مذاکره کند که امتیازش به نام خودش زده شود.

می‌توان قائل به اجرای مذاکرات موازی با اروپایی‌ها بود؟

اگر بخواهیم با تمام قدرت با اروپایی‌ها هم وارد مذاکره شویم و مشابه مذاکرات سطح بالا با آمریکا به گفت‌وگو با تروئیکا بپردازیم، در این بین رفتار فرانسوی‌ها و انگلیسی‌ها علیه ایران هم مانع بزرگی برای این تنش‌زدایی بین دو طرف شده است. در این چند روز دیدید که لندن و پاریس چه اقداماتی انجام داده‌اند؛ بنابراین فقط امیدوارم بتوانیم از این وضعیت هرچه زودتر خلاص شویم.

تقویت احتمال «توافق مقطعی» زیر سایه فشارها و شکاف‌ها بر مذاکرات هسته‌ای:

آیا توافق موقت راه گشاست؟

وحیده کریمی: مذاکرات هسته‌ای میان ایران و آمریکا، که از اوایل سال جاری با میانجی‌گری سلطنت عمان آغاز شده است، همچنان در پیچ‌وخم اختلافات اساسی و پیچیدگی‌های سیاسی گرفتار است و لابی صهیونیستی به دنبال تقویت گزینه نظامی است و روسیه بار دیگر خواستار میانجی‌گری بین تهران و واشنگتن شده است؛ همه اینها درحالی‌که رسانه‌های غربی گاه از نزدیک‌بودن یک توافق کلی سخن می‌گویند و برخی شایعات درباره وجود «چارچوب مسقط» منتشر شده، مقامات رسمی ایران و آمریکا هرگونه اعلام زمان و مکان دور بعدی مذاکرات را رد می‌کنند و بر ادامه اختلافات کلیدی تأکید دارند. دراین‌میان تحلیل مواضع طرف‌های ایرانی، آمریکایی و بازیگران منطقه‌ای نشان می‌دهد هرچند امکان تحقق یک توافق موقت و مقطعی وجود دارد، اما دوام و اثرگذاری چنین توافقی هنوز به‌شدت مورد تردید است.

خطوط قرمز و ضرورت لغو کامل تحریم‌ها

حجت‌الاسلام وحید احمدی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با دیده‌بان ایران اظهار کرد مواضع جمهوری اسلامی کاملا روشن است و ایران حقوق و خطوط قرمز خود در موضوع هسته‌ای را به‌صراحت برای طرف مقابل مشخص کرده است. احمدی تصریح کرد روند مذاکرات وابسته به مجموعه‌ای از متغیرهاست و به‌همین‌دلیل آینده این مذاکرات روشن و پیش‌بینی‌شده نیست. وزیر امور خارجه ایران و مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای، عباس عراقچی، نیز در واکنش به شایعات رسانه‌ای درباره توافق قریب‌الوقوع، گفت: «رسانه‌ها همچنان در حال گمانه‌زنی هستند، اما مطمئن نیستم واقعا در چنین نقطه‌ای قرار داشته باشیم». او بر ضرورت لغو کامل تحریم‌ها و حفظ حقوق هسته‌ای ایران ازجمله غنی‌سازی تأکید کرد: «مسیر توافق از میز مذاکره می‌گذرد، نه از طریق رسانه‌ها». ایران خواهان تضمین‌هایی است که اجازه ندهد تحریم‌های ظالمانه و غیرقانونی علیه این کشور در آینده مجددا بازگردد و همچنین حفظ حق غنی‌سازی اورانیوم به‌عنوان یک حق مسلم تحت معاهده ان‌پی‌تی را مطالبه می‌کند.

زیاده‌خواهی در واشنگتن، فشارهای داخلی و لابی صهیونیستی

از سوی دیگر، آمریکا به‌ویژه در دولت دونالد ترامپ، بر الزام توقف غنی‌سازی اورانیوم از سوی ایران تأکید دارد و برخی منابع خبری از تهیه یک «برگه شروط» برای ارائه به تهران خبر داده‌اند که شامل این موضوع است. مقام‌های آمریکایی بر این باورند که ایران به‌عنوان تنها کشور فاقد سلاح هسته‌ای که عضو پیمان ان‌پی‌تی است، نباید غنی‌سازی انجام دهد و باید سوخت هسته‌ای خود را از یک کشور ثالث تأمین کند. دونالد ترامپ شخصا خواهان توافقی است که امکان بازرسی کامل و حتی انهدام تأسیسات هسته‌ای ایران را فراهم بیاورد. این مواضع با واکنش‌های شدید تهران مواجه شده است؛ مقامات ایرانی بارها تأکید کرده‌اند برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی صرفا صلح‌آمیز است. در کنار این مسائل، کنگره آمریکا با تصویب طرحی دوحزبی تحریم‌های انرژی و تسلیحاتی علیه ایران را بدون زمان انقضا دائمی کرده است. این طرح مورد حمایت سناتورهایی مانند جکی روزن و تیم اسکات قرار دارد و با فشارهای لابی قدرتمند آیپک (لابی صهیونیستی آمریکا) همراه بوده است.

احمدی دراین‌باره می‌گوید: «لابی صهیونیست‌ها در آمریکا یک لابی بسیار قوی و پررنگ است و ارتباطی به احزاب سیاسی ندارد. هر دو حزب جمهوری‌خواه و دموکرات در عمل گوش به فرمان لابی‌های صهیونیستی هستند و ترامپ نیز یکی از نزدیک‌ترین افراد به صهیونیست‌ها محسوب می‌شود».

فشارها و ملاحظات اسرائیل؛ شکاف تاکتیکی، نه راهبردی

موضوع ایران به‌شدت در دستور کار مقامات رژیم صهیونیستی نیز قرار دارد. ران درمر، وزیر راهبردی اسرائیل و دیوید بارنیه، رئیس موساد، در دیدارهای اخیر با مقامات آمریکایی نگرانی خود را از احتمال توافق با ایران بدون ملاحظات امنیتی اسرائیل ابراز کرده‌اند. رسانه «تایمز اسرائیل» گزارش داده این مذاکرات پرتنش بوده و نگرانی‌ها از امکان توافقی که اسرائیل را نادیده بگیرد، بالاست.

با این حال، احمدی تأکید می‌کند نباید گمان کرد اختلاف جدی بین آمریکا و اسرائیل درباره ایران وجود دارد: «ممکن است در تاکتیک‌ها دچار اختلاف شوند یا تقسیم کار کنند، اما در دشمنی با جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گونه اختلاف راهبردی ندارند».

چشم‌انداز توافق موقت؛ واقعیت یا بازی رسانه‌ای؟

احمدی معتقد است که با توجه به نیاز دونالد ترامپ برای کسب حداقل یک دستاورد در سیاست خارجی در آینده نزدیک، ممکن است یک توافق موقت و مقطعی حاصل شود. اما او هشدار می‌دهد که هنوز روشن نیست این توافق منافع واقعی دو کشور را تأمین خواهد کرد یا صرفا یک بازی رسانه‌ای برای کسب امتیاز سیاسی است.

او گفت: «ما معتقدیم برجام برای‌مان خسارت محض بود و اکنون هم اگر بخواهیم با آمریکا توافق کنیم، باید امتیازاتی بیشتر از برجام بگیریم و کمتر از آن را نمی‌پذیریم».

احمدی همچنین بیان کرد که هنوز مذاکرات وارد جزئیات نشده و معمولا اختلافات اصلی در همین مرحله بروز می‌کند، بنابراین پیش‌بینی دقیق درباره مفاد توافق احتمالی دشوار است.

نقش روسیه و چین؛ بازیگران میانجی و تأثیرگذار

دراین‌میان روسیه و چین نیز نقش فعال در حمایت از روند مذاکرات دارند. میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی وین، اعلام کرده است که روسیه به همراه چین و ایران در حال مشورت هستند و در صورت درخواست طرفین آماده کمک برای دستیابی به توافق هسته‌ای است. البته تاکنون درخواستی رسمی دریافت نشده است. این همکاری سه‌جانبه بین تهران، مسکو و پکن می‌تواند به‌عنوان یک عامل مهم در متعادل‌سازی فشارها و پیشبرد مذاکرات عمل کند، اما همچنان نیازمند تعامل و توافق میان تهران و واشنگتن است.

ابهامات و ضرورت حفظ خونسردی

با وجود پیشرفت‌های نسبی، همچنان اختلافات بنیادین درباره حقوق هسته‌ای ایران و شرایط رفع تحریم‌ها پابرجاست. ایران بر لغو کامل تحریم‌ها و حفظ حقوق هسته‌ای تأکید دارد، درحالی‌که آمریکا خواستار محدودیت‌های بیشتری است که عملا حق غنی‌سازی را به چالش می‌کشد. احمدی تأکید می‌کند که اگر توافقی حاصل شود، احتمالا موقتی و مقطعی خواهد بود و دوام آن محل سؤال است. همچنین فشارهای داخلی آمریکا، لابی‌های صهیونیستی و نگرانی‌های منطقه‌ای اسرائیل، همه پیچیدگی‌های مسیر دستیابی به توافق پایدار را افزایش داده‌اند. بنابراین حفظ فضایی آرام و پرهیز از هیاهوی رسانه‌ای برای مذاکرات ضروری است تا فرصتی برای دستیابی به توافقی برای همه طرف‌ها فراهم شود، زیرا مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا، درحالی‌که امیدهایی برای توافق موقت و مقطعی وجود دارد، همچنان در پیچ‌وخم اختلافات اساسی و فشارهای سیاسی داخلی و منطقه‌ای قرار دارد. از یک سو، ایران بر حفظ حقوق هسته‌ای و لغو کامل تحریم‌ها تأکید دارد و از سوی دیگر، آمریکا با زیاده‌خواهی‌ها و خواست‌های سخت‌گیرانه، شرایط دشواری را برای توافق گذاشته است. دراین‌میان فشارهای لابی‌های قدرتمند صهیونیستی و نگرانی‌های امنیتی منطقه‌ای نیز، فضای گفت‌وگوها را پیچیده‌تر کرده است. به‌همین‌دلیل پیش‌بینی آینده مذاکرات دشوار است و دستیابی به توافقی پایدار و همه‌جانبه، نیازمند صبوری، انعطاف و گفت‌وگوهای صریح است.

پیام پزشکیان به جامعه بین‌الملل:

ایران آماده همکاری با همه کشورها بر پایه احترام متقابل است

شرق: رئیس‌جمهور جمهوری اسلامی ایران، در سفر رسمی به عمان و در گفت‌وگویی اختصاصی با تلویزیون دولتی عمان، ضمن تشریح ابعاد مختلف روابط دو کشور و مسائل مهم منطقه‌ای و بین‌المللی، بر ظرفیت‌ها و توانمندی‌های کشورهای اسلامی برای ایفای نقش مؤثر در جهان تأکید کرد. وی همچنین به تشریح مواضع جمهوری اسلامی ایران در موضوعاتی مانند میانجی‌گری عمان در مذاکرات ایران و آمریکا، روند تحولات منطقه‌ای، مسئله فلسطین و سیاست هسته‌ای ایران پرداخت. رئیس‌جمهور ابتدا با ابراز قدردانی از میزبانی گرم مردم و مسئولان عمان گفت: «روابط ایران و عمان ریشه‌های تاریخی چندصدساله دارد و حتی به بیش از هزار سال می‌رسد. این روابط بر پایه برادری، صمیمیت و اشتراکات فرهنگی و دینی شکل گرفته است و در طول تاریخ همواره یاری‌دهنده و همراه یکدیگر بوده‌ایم». وی افزود: «در این سفر، مذاکرات گسترده‌ای در حوزه‌های صنعت، تجارت، آموزش، گردشگری، بهداشت، انرژی و انرژی‌های پاک انجام شد که منجر به توافقات رسمی برای گسترش همکاری‌ها شد. تعهد ما این است که این توافقات را به‌سرعت عملیاتی کنیم و مسیر همکاری را پرقدرت‌تر از گذشته ادامه دهیم». رئیس‌جمهور ایران به نقش مهم عمان در میانجی‌گری مذاکرات ایران و آمریکا اشاره کرد و گفت: «ما از تلاش‌های صمیمانه عمان به‌ویژه سلطان محترم و وزیر امور خارجه این کشور سپاسگزاریم. این مذاکرات غیرمستقیم در چارچوبی منطقی و برد-برد پیگیری شده است. مقام معظم رهبری نیز حمایت خود را از این روند اعلام کرده‌اند و بر همکاری نزدیک با عمان تأکید داشته‌اند». وی افزود: «وزیر امور خارجه عمان در این مسیر مسئولیت سنگینی بر عهده داشته و با میزبانی مناسب، تلاش کرده است مسیر مذاکرات به نتیجه برسد». رئیس‌جمهور در پاسخ به پرسشی درباره نقش روابط ایران و عمان در تأمین ثبات منطقه خلیج فارس، بر اهمیت وحدت کشورهای اسلامی تأکید کرد و گفت: «طبق دستور قرآن و سنت پیامبر اسلام، مؤمنان برادرند و باید میان آنان صلح برقرار شود. اگر سران کشورهای اسلامی با هم متحد شوند و اجازه ندهند تفرقه و اختلاف ایجاد شود، می‌توان صلح و امنیت پایدار در منطقه ایجاد کرد». وی افزود: «دشمنان منطقه، استعمارگران و استثمارگران هستند که با ایجاد اختلاف، قصد غارت منابع ما را دارند و به دنبال فروش اسلحه و ایجاد جنگ‌های داخلی در میان مسلمانان هستند. اما ما می‌توانیم این معادله را تغییر داده و با همکاری و برادری میان کشورهای اسلامی، اقتصاد و فرهنگ را توسعه دهیم». رئیس‌جمهور درباره شروط ایران برای دستیابی به توافق هسته‌ای گفت: «ما براساس قوانین بین‌المللی، حق داریم برای اهداف صلح‌آمیز به فعالیت‌های هسته‌ای ادامه دهیم. طبق فتوای رهبر معظم انقلاب، جمهوری اسلامی هیچ‌گاه به دنبال سلاح هسته‌ای نبوده و نخواهد بود. اگر صدایی برخلاف این ادعا مطرح شود، نظر شخصی بوده و موضع رسمی نظام روشن است». وی تأکید کرد: «ما از فعالیت‌های غنی‌سازی برای مصارف پزشکی، صنعتی و کشاورزی دست نخواهیم کشید و هیچ کشوری حق ندارد این حق قانونی ما را محدود کند». رئیس‌جمهور همچنین به ترور دانشمندان هسته‌ای ایران توسط دشمنان اشاره کرد و گفت: «ما خواهان صلح هستیم، ولی زیر بار زور و فشار نخواهیم رفت».

سیاست خارجی ایران در برابر نظام سلطه غربی

رئیس‌جمهور ایران ضمن رد ایدئولوژی‌های غربی، گفت: «ما به کتاب خدا و سنت پیامبر اکرم(ص) باور داریم و می‌خواهیم براساس آن زندگی کنیم. تاریخ نشان داده که انسان‌ها به دلیل تفرقه به دسته‌ها و فرقه‌ها تقسیم شده‌اند، اما ما بر وحدت امت اسلامی تأکید داریم». وی با استناد به آیات قرآن، تأکید کرد که همه انسان‌ها از یک پدر و مادر آفریده شده‌اند و گرامی‌ترین نزد خدا، پرهیزکارترین است؛ «ما باید براساس این ارزش‌ها زندگی کنیم و اختلافات قومی، زبانی یا قبیله‌ای نباید موجب تفرقه شود».